

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาวิจัย

“โสเภณี” นับเป็นปัญหาทางสังคมปัญหาหนึ่ง เนื่องจากเป็นสภาวะการณ์ที่ไม่พึงปรารถนา เมื่อเกิดขึ้นแล้วมีผลกระทบต่อสมาชิก โดยรวมของสังคมกล่าวคือ นอกจากจะเป็นสาเหตุที่ก่อให้เกิดปัญหาอื่นตามมา เช่น ปัญหาสาธารณสุข ปัญหาอาชญากรรม ปัญหา ยาเสพติด ปัญหาความเสื่อมโทรมทางศีลธรรมและวัฒนธรรมแล้ว ยังมีผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของประเทศอีกด้วย

โสเภณี จึงนับว่าเป็นปัญหาทางสังคมปัญหาหนึ่งของสังคมไทยที่สืบเนื่องเรื้อรังมาเป็นเวลานานแล้ว จนมีคำกล่าวที่พูดกันต่อ ๆ มาแต่ก็หาที่มาไม่ได้ว่า “โสเภณีเป็นอาชีพที่เก่าแก่ที่สุดในโลก” ซึ่งเราไม่มีทางรู้ว่าอาชีพนี้เก่าแก่มานานเท่าใด แต่ที่แน่ ๆ คือ ในอินเดียมีโสเภณีมาก่อนสมัยพุทธกาลแล้ว ส่วนในยุโรปเท่าที่มีหลักฐานก็พบว่าสมัยกรีก-โรมัน ก็มีโสเภณีอยู่แล้ว (มหาวิทยาลัยมหิดล, สถาบันวิจัยประชากรและสังคม, 2537: 1)

ตามพจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน “โสเภณี” แปลว่า “งาม” แต่ความหมายที่เข้าใจโดยทั่วไป หมายถึง หญิงที่ทำการค้าประเวณี ซึ่งเป็นคำย่อมาจาก “นครโสเภณี” คือ หญิงงามเมือง หญิงนครโสเภณี ตามพระราชบัญญัติสัญญาโรค คือ หญิงที่รับจ้างทำชำเรา ทำสอน โดยได้รับผลประโยชน์เป็นค่าจ้าง ทรัพย์แล้ว โสเภณีหรือการค้าประเวณี จึงหมายถึงบุคคลที่ไม่ว่าหญิงหรือชาย ที่ทำการเพื่อสำเร็จความใคร่ของผู้อื่น จะเป็นไปในทางร่วมประเวณีอย่างปกติ หรือ การปรนนิบัติแบบอื่นใด อันเป็นการทำสอนเพื่อสินจ้างรางวัล ซึ่งอาจจะเป็นเงินทองหรือสิ่งของอย่างอื่น ทั้งนี้ไม่ว่าการกระทำนั้นจะเป็นครั้งคราวหรืออาชีพ การค้าประเวณีจึง

เป็นอาชีพของทั้งชายและหญิง โดยหญิงนั้นนิยมเรียก “โสเภณี” ชายเรียกว่า “ผู้ชายขายบริการ” แต่ส่วนมากหญิงจะค้าประเวณีมากกว่าชาย (ศุภศิลา ศุภภาพ, 2541 : 74)

สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล (2537: 5) กล่าวว่าสำหรับโสเภณีไทยนั้นพบว่าในสมัยอยุธยาคำว่า “หญิงนครโสเภณี” มีปรากฏอยู่ในกฎหมายตราสามดวงบทพระอัยการศิวเมียบัญญัติขึ้นในสมัยพระเจ้าอู่ทองใน พ.ศ. 1904 รวมถึงกฎหมายลักษณะพยานที่มีมาตั้งแต่ พ.ศ. 1894 ก่อนกฎหมายตราสามดวงอีกด้วยซึ่งระบุว่าโสเภณีเป็นหนึ่งในจำนวนคน 24 ประเภทที่ไม่สามารถนำมาเป็นพยานได้ซึ่งจะเห็นว่าบทเริ่มต้นของโสเภณีในประวัติศาสตร์ไทยนั้นหญิงที่เป็นโสเภณีจะได้รับการรังเกียจเหยียดหยาม ประณามจากสังคมไม่เว้นแม้กระทั่งลูกหลานของหญิงที่เป็นโสเภณีด้วย การรังเกียจและไม่ยอมรับนี้ปรากฏอยู่แม้แต่ในกฎหมายที่ใช้กันอยู่ในสมัยนั้นเพราะฉะนั้น ถ้ามองจากอดีตทางประวัติศาสตร์แล้วนอกจากจะแบ่งคนออกเป็นชั้นต่าง ๆ ตามศักดินา คือ กษัตริย์ ขุนนาง ไพร่ และทาสแล้วในความรู้สึกและค่านิยมของคนสมัยนั้น ยังมีคนที่ต่ำกว่าทาสอยู่อีกคนกลุ่มนั้น คือ “โสเภณี” เพราะการเป็นทาสถือว่าต่ำเพราะไร้ศักดินาแล้ว ยังต่ำในทางศีลธรรมที่สังคมขีดเส้นไว้ให้กับผู้หญิงนั้นคือถือว่าโสเภณีเป็นหญิงแพศยา ตำส่อน รับชำเรานูรุษ เพราะสินจ้างโสเภณีจึงถูกตราประทับว่าเป็น “หญิงคนชั่ว” แยกแยะออกจาก “หญิงที่ดี” ของสังคม การที่โสเภณีได้รับตราประทับว่าชั่วหรือเลว ก็เพราะเหตุว่าละเมิดกฎกติกาความสัมพันธ์ทางสังคมซึ่งมีทั้งกฎหมายและกฎศีลธรรม โสเภณีจึงเป็นคนนอกคอก ค้อยศีลธรรมที่คนทั่วไปมองว่าควรได้รับการลงโทษทางกฎหมาย ในฐานะเป็นหญิงค้าประเวณี และในทางศีลธรรมผู้หญิงเหล่านี้ก็กระทำผิดบรรทัดฐานทางเพศจึงต้องถูกลงโทษด้วยการประณามดูถูกเหยียดหยาม

สมัยรัชกาลที่ 4 สนธิสัญญาเบาริ่งทำให้ไทยต้องเปิดประเทศค้าขายกับต่างชาติมากขึ้น และในสมัยรัชกาลที่ 5 มีการพัฒนาปรับปรุงประเทศให้ทันสมัยแบบตะวันตก เช่น การสร้างถนน สะพาน ทางรถไฟ ไฟฟ้า ประปา จึงแน่นอนว่าสมัยนี้มีโสเภณีเพิ่มขึ้น หลักฐานที่ชัดเจนคือ พ.ร.บ. ตัญจรโรค ร.ศ.127 ที่ออกมาเพื่อควบคุมจำนวนช่องและกามโรค ที่เป็นโรคร้ายใน

ยุคนั้น ข้อกำหนดหนึ่งในกฎหมายก็คือให้ทุกสำนักที่มีหญิงโสเภณี หรือ “โรงนครโสเภณี” ต้องแขวนโคมลี เป็นเครื่องหมายให้เจ้าพนักงานสังเกตได้ นอกจากนี้กฎหมายฉบับดังกล่าว ยังได้กำหนดให้โสเภณีทุกคนต้องจดทะเบียนมีใบอนุญาต ในยุคนั้นประเทศไทยจึงมี “โสเภณีจดทะเบียน” อย่างถูกต้องตามกฎหมายและต้องเสียภาษีรายได้ให้กับหลวง เรียกว่า “ภาษีบำรุงถนน” นั่นเอง พ.ร.บ.สัญญาโรค ร.ศ.127 นี้เริ่มใช้ครั้งแรกแต่ในกรุงเทพมหานคร และหัวเมืองบางแห่งเท่านั้น จนถึง พ.ศ.2456 ในสมัยรัชกาลที่ 6 จึงประกาศใช้ทั่วประเทศ

เมื่อรัชกาลที่ 5 ทรงประกาศเลิกทาสในปี พ.ศ. 2417 ให้ทาสทุกคนได้มีโอกาสเป็นไทยแก่ตัว ผู้หญิงที่เคยเป็นทาสรับใช้หรือเป็นเมียทาสของนายเงินบางคน เมื่อได้รับการปลดปล่อยกลับเกิดปัญหาขึ้นเพราะไม่มีทางไป ไม่มีที่พึ่ง เคียงกว้าง เพราะกลับไปหาครอบครัวไม่ได้จำเป็นต้องมาขายตัวให้กับนายเงินที่เป็นเจ้าของสำนัก หรือโรงหญิงนครโสเภณีอีก ในช่วงนี้จำนวนโสเภณีจึงเพิ่มขึ้นมากกว่าเดิม

หลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ.2475 ได้ 3 ปี ประเทศไทยก็ประกาศใช้กฎหมายห้ามเมียขี้เมีย ผู้ชายจึงหมดสิทธิที่จะสะสมเมียไว้ในบ้านเหมือนสมัยก่อน ส่วนผู้หญิงที่เคยถูกเลี้ยงไว้เป็นเมียเล็กเมียน้อยในบ้านก็แตกกระสานซ่านเซ็นออกมา หลายคนย้ายหน้าเข้าสำนักเป็นโสเภณี อีกด้วยเช่นกัน

อย่างไรก็ตาม ปัญหาที่สืบเนื่องมาจากการเปิดให้มีการค้าประเวณีอย่างถูกกฎหมายก็คือ นอกจากจะทำให้มีโสเภณีเถื่อนซึ่งไม่ยอมจดทะเบียนเป็นจำนวนมากแล้ว ยังมีการนำหญิงต่างชาติโดยเฉพาะหญิงจีนมาค้าประเวณีในประเทศ รวมทั้งยังมีการพาออกไปขายยังต่างประเทศโดยเฉพาะทางภาคใต้ เช่น มาเลเซีย สิงคโปร์ เป็นต้น รัชกาลที่ 7 จึงทรงพระกรุณาให้ตรา “พ.ร.บ. ว่าด้วยการค้าหญิงและเด็ก พุทธศักราช 2471” ขึ้นเพื่อควบคุมแก้ไขปัญหาดังกล่าว

สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล (2537: 139) กล่าวว่า การจดทะเบียน โสเภณีตาม พ.ร.บ. ตัญจโรค ร.ศ.127 ควบคุมการค้าประเวณีไม่ได้ผล เพราะจากรายงานของกรมตำรวจพบว่า โสเภณีเดือนมีมากกว่าโสเภณีที่จดทะเบียนอยู่หลายเท่า เช่น พ.ศ.2500 มีโสเภณีที่ถูกกฎหมาย 524 คน โสเภณีเดือน 12,358 คน และถึงปีที่มีการยกเลิก พ.ร.บ. คือ พ.ศ.2503 ก็ปรากฏว่ามีโสเภณีจดทะเบียนอยู่เพียง 298 คน ในขณะที่มีโสเภณีเดือนที่ถูกจับกุมถึง 8,355 คน ประกอบกับกระแสการต่อต้านการค้าหญิง และเด็กของประชาคมโลก ผ่านองค์การสหประชาชาติ ซึ่งก็มีผลทำให้ประเทศไทยซึ่งเป็นสมาชิกอยู่ต้องปรับเปลี่ยนกฎหมายที่ใช้อยู่ คือ พ.ร.บ. ตัญจโรค ร.ศ.127 ที่อนุญาตให้มีการค้าประเวณีซึ่งเท่ากับเป็นการสวนกระแสโลก การเปลี่ยนแปลงครั้งนี้ทำให้มีการยกเลิก พ.ร.บ.ตัญจโรค ร.ศ. 127 โดยมีการตรา “พ.ร.บ.ปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2503 ขึ้นมาใช้แทนซึ่ง พ.ร.บ.ฉบับนี้ก็ยังคงเป็นกฎหมายหลักที่ใช้อยู่จนถึงปัจจุบัน

ดังนั้นการค้าประเวณีอย่างเป็นทางการเป็นเหตุจึงถือเป็นเรื่องผิดกฎหมายที่มุ่งปรามไม่ให้ปรากฏในขณะที่การเปิดสถานบริการ สถานเริงรมย์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับบริการทางเพศ กลับเป็นเรื่องที่ถูกกฎหมาย โสเภณีซึ่งเป็นผู้ขายบริการ หรือขายประเวณี จึงเป็นผู้กระทำผิดกฎหมายโดยตรง โสเภณีจึงต้องแอบแฝงอยู่ใน สถานบริการที่ไม่ผิดกฎหมาย เพื่อหารายได้กฎหมายในปัจจุบันจึงเท่ากับเอื้ออำนวยประโยชน์โดยตรงแก่ธุรกิจสถานบริการต่าง ๆ ที่หาประโยชน์จากการขายประเวณีแอบแฝงของหญิงบริการซึ่งก็คือโสเภณีในรูปแบบต่าง ๆ นั้นเอง

ยิ่งไปกว่านั้น ปัญหาโสเภณีมีแนวโน้มที่จะเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากสังคมไทยในสมัยปัจจุบัน ได้มีการเปลี่ยนแปลงไปมากมายจากเดิมที่เป็นสังคมเกษตรกรรมมาเป็นสังคมอุตสาหกรรม ซึ่งเป็นไปตามกระแสการพัฒนาเศรษฐกิจโลก และเมื่อเศรษฐกิจก้าวไกลอย่างรวดเร็วการขยายตัวของแรงงานก็มีมากขึ้น จึงเกิดการอพยพแรงงานเข้าสู่ภาคอุตสาหกรรม ส่งผลกระทบต่อคนในสังคมชนบท และสังคมเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กรุงเทพมหานครซึ่ง

เป็นเมืองหลวงของประเทศอย่างไม่อาจจะหลีกเลี่ยงได้ และท่ามกลางความสับสนวุ่นวายของสังคมในปัจจุบันทุกสิ่งทุกอย่างจึงถูกประเมินค่าและราคา ไม่ว่าจะเป็นวัตถุ หรือมนุษย์ (โกวิทย์ วงศ์รุ่งโรจน์, 2538: 1)

นอกจากนี้แล้วการที่สังคมไทยพัฒนาประเทศโดยเน้นเศรษฐกิจนำหน้าสังคม ค่านิยมในเรื่องวัตถุก็จะเพิ่มความสำคัญขึ้นทุกขณะและเมื่อคนในสังคมมองและวัดกันที่วัตถุมากขึ้นเท่าใดคนก็จะขังคั้นรหาเงินมากขึ้นเท่านั้น และที่น่าเป็นห่วงก็คือทุกคนมุ่งหาเงินโดยไม่ได้ให้ความสนใจกับวิธีการได้เงินนั้นคือ จะหาเงินมาด้วยวิธีใดผู้คนในสังคมไม่ให้ความสนใจเลย ครอบครัที่มีเงินเพื่อจับจ่ายซื้อสินค้าราคาแพงแล้ว เขาก็จะได้รับการยอมรับจากคนในสังคม ความคิดเช่นนี้จึงเป็นตัวเร่งให้อาชีพบริการทางเพศเป็นที่ยอมรับในสังคมมากขึ้น (ประกอบ ศรีวังนะ และดวงพร คำบุญวัฒน์, 2539: 39)

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าคนส่วนใหญ่ในสังคมจะมองอาชีพนี้ด้วยความรังเกียจเหยียดหยาม ประณามว่าเป็นการบ่อนทำลายศีลธรรมจรรยา ตลอดจนเป็นที่เพาะเชื้อโรคร้ายแรง เช่น กามโรค โรคเอดส์ เป็นอาชีพที่ผิดกฎหมาย และกำหนดบทลงโทษผู้มีส่วนเกี่ยวข้องแทบทุกฝ่ายก็ตาม แต่กลับพบว่าสถิติของโสเภณี ไม่ได้ลดลงเลยแม้แต่น้อย แต่สถิติกลับเพิ่มสูงขึ้นกว่าเดิม

กรมควบคุมโรคติดต่อ กระทรวงสาธารณสุข (อ้างถึงใน สำนักงานสถิติแห่งชาติ , 2541 : 101) ได้สรุปตัวเลขจำนวนโสเภณี โดยจำแนกตามประเภทสถานบริการ ปี พ.ศ. 2540 พบว่ามีจำนวนโสเภณีรวมทั้งสิ้น 64,886 คน โดยทำงานอยู่ในสถานบริการประเภทช่อง 5,847 คน โรงแรม 1,638 คน บาร์และไนท์คลับ 12,221 คน อาบอบนวด 14,426 คน และสถานบริการประเภทอื่น ๆ 30,754 คน

ศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก มูลนิธิเด็ก (อ้างถึงใน มติชน, 2536: 2) ได้ให้สถิติไว้ว่าเมืองไทยมีโสเภณีทั้งสิ้น 2,820,000 คน เป็นโสเภณีหญิง 2,000,000 คน โสเภณีชาย 20,000 คน และ

โสเภณีเด็ก 800,000 คน มีสถานบริการทั้งทางตรงและทางอ้อม แอบแฝงทั่วประเทศ 60,000 แห่ง ซึ่งตัวเลขและจำนวนดังกล่าวถือได้ว่ามีปริมาณมากอย่างเห็นได้ชัด และมักถูกนำไปอ้างอิง และกล่าวถึงอยู่บ่อยครั้ง

จากการตรวจสอบและศึกษาข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพบว่า โสเภณีเด็กชาย ได้วิวัฒนาการมาจากเด็กเร่ร่อน ด้วยเหตุที่การใช้ชีวิตบนท้องถนนนั้น จะต้องใช้เงินเป็นปัจจัยหลัก เงินที่ได้มามากพอที่จะทดแทนความเจ็บปวดและการสูญเสียดวงตาจากครอบครัวที่หมดคุณค่าในสายตาของเด็กเอง และเมื่อเด็กเข้าสู่ระบบการขายตัวก็จะเผชิญกับนายหน้าที่คอยบังคับเพื่อทำกำไรให้กับตัวเอง เมื่อไม่ทำตามก็ใช้กำลังข่มขู่ ซึ่งบางครั้งพบว่ามีการใช้ยาเสพติดเข้ามาช่วยเพื่อไม่ให้เด็กขัดขืนคำสั่งด้วย โสเภณีชายส่วนใหญ่จะเป็นเด็กวัยตั้งแต่ 12 ปีขึ้นไป แต่ไม่เกิน 20 ปี ส่วนโสเภณีชายเต็มรูปแบบที่มักจะขายตัวโดยความสมัครใจนั้น มักจะเป็นชายหน้าตาดี แต่งกายสะอาดสะอ้าน พกเครื่องมือสื่อสารทันสมัยติดตัวอยู่เสมอ เพื่อสะดวกต่อการเรียกใช้ของลูกค้า ซึ่งกรณีนี้ลูกค้าส่วนใหญ่จะเป็นหม้าย หรือหญิงสาวที่มีฐานะดี ทั้งนี้ได้มีการสำรวจจำนวนสถานบริการทางเพศ และผู้ให้บริการทางเพศทั่วประเทศจำแนกตามภาค ปี 2539 ไว้ดังตารางที่ 1

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 1-1 จำนวนสถานบริการทางเพศและผู้ให้บริการทางเพศทั่วประเทศ จำแนกตาม
ภาคปี 2539

ภาค	สถานบริการทางเพศ (แห่ง)		ผู้ให้บริการทางเพศ (คน)				รวม (คน)	ร้อยละ
			ชาย		หญิง			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
กลาง	3,492	49.1	1,425	2.2	43,696	66.0	45,121	68.2
เหนือ	689	9.7	229	0.3	4,161	6.3	4,390	6.6
อีสาน	1,085	15.2	37	0.1	5,138	7.7	5,175	7.8
ใต้	1,852	26.0	254	0.4	11,250	17.0	11,504	17.4
รวม	7,118	100.0	1,945	3.0	64,245	97.0	66,190	100.0

(อ้างอิงใน มติชน, 2540 : 4)

สำหรับสถิติของผู้ป่วยโรคเอดส์ในประเทศไทยนั้น กองระบาดวิทยา สำนักงานปลัด
กระทรวงสาธารณสุข ได้สรุปจำนวนผู้ป่วยเอดส์ ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2527 ถึงปี พ.ศ. 2541 พบว่ามี
ผู้ป่วยเอดส์ที่เข้ารับบริการในสถานพยาบาลทั้งภาครัฐและเอกชน รวมทั้งสิ้นจำนวน 97,126
คน และผู้ติดเชื้อที่มีอาการ Symptomatic HIV จำนวน 39,610 คน โดยแบ่งตามปัจจัยเสี่ยงได้
ดังตารางที่ 2

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 1-2 จำนวนผู้ป่วยเอดส์ และผู้ติดเชื้อที่มีอาการจำแนกตามปัจจัยเสี่ยงและเพศ ตั้งแต่เดือนกันยายน 2527 ถึง กันยายน 2541

ปัจจัยเสี่ยง	ผู้ป่วยเอดส์ (AIDS)		ผู้ติดเชื้อที่มีอาการ (Symptomatic HIV)	
	2527 - 2540	2541	2527 - 2540	2541
1. เพศสัมพันธ์				
- ชายรักร่วมเพศ	732	63	335	24
- ชายรักสองเพศ	388	30	206	14
- ชายรักต่างเพศ	57,771	5,055	21,609	2,001
- หญิงรักต่างเพศ	13,818	1,770	7,186	951
- ไม่ทราบ	557	90	306	109
รวม	73,266	7,008	29,642	3,099
2. การเสพยาชนิดฉีดเข้าเส้น				
- ชาย	4,788	350	2,147	135
- หญิง	95	5	70	7
รวม	4,883	355	2,217	142
3. การรับเลือด				
- ชาย	33	-	6	-
- หญิง	16	-	12	-
รวม	49	-	18	-
4. การติดเชื้อจากมารดา				
- ชาย	2,460	197	839	72
- หญิง	2,130	178	678	62
รวม	4,590	375	1,517	134

ตารางที่ 1-2 (ต่อ)

ปัจจัยเสี่ยง	ผู้ป่วยเอดส์ (AIDS)		ผู้ติดเชื้อที่มีอาการ (Symptomatic HIV)	
	2527 - 2540	2541	2527 - 2540	2541
5. ไม่ทราบสาเหตุ				
- ชาย	5,262	370	2,195	131
- หญิง	896	72	452	63
รวม	6,158	442	2,647	194
รวมยอดทุกกรณี	88,946	8,180	36,041	3,569

(อ้างอิงใน สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2541 : 239)

นอกจากนี้แล้ว จากสถิติของผู้ป่วยโรคเอดส์ ของกองระบาดวิทยา สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2527 ถึง พ.ศ. 2541 เมื่อจำแนกตามอาชีพ แล้วพบว่า อาชีพรับจ้างทั่วไป มีสถิติของผู้ป่วยสูงสุด คือ 41,781 คน รองลงมาคือ อาชีพเกษตรกรรวม 10,952 คน น้อยที่สุด คือ อาชีพขายบริการทางเพศ 264 คน และเมื่อแบ่งตามอายุ แล้วพบว่า อายุ 25 - 29 ปี มีจำนวนของผู้ป่วยสูงสุด คือ 27,914 คน รองลงมา คือ อายุ 30 - 34 ปี จำนวน 22,551 คน และอายุ 10 - 14 ปี มีจำนวนผู้ป่วยน้อยที่สุด คือ 2,532 คน

ท่ามกลางกระแสสังคมทุกวันนี้ปัญหาเรื่องโสเภณีและโรคเอดส์เป็นปัญหาสังคมประการหนึ่งที่ได้รับการกล่าวถึงอย่างแพร่หลายไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานใดก็ตาม ทั้งภาครัฐและเอกชนต่างตื่นตัวและให้ความสนใจกับปัญหานี้ทั้งนั้นเพราะสถานการณ์ความรุนแรงของปัญหากำลังเข้มข้นและน่าสะพรึงกลัวมากขึ้น และโสเภณียังเป็นสาเหตุที่ก่อให้เกิดปัญหาอื่นตามมานอกจากปัญหาสาธารณสุขและการเสื่อมโทรมทางศีลธรรมและวัฒนธรรมแล้ว อาทิเช่น ปัญหาอาชญากรรม ยาเสพติด และยังมีผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของประเทศอีกด้วย

จากประวัติศาสตร์ความเป็นมาของปัญหาโสเภณีและผลกระทบต่าง ๆ ดังที่ได้กล่าวมาข้างต้นภาพรวมของโสเภณีส่วนใหญ่จะถูกจำกัดอยู่แต่เฉพาะกลุ่มโสเภณีหญิง และโสเภณีเด็ก ซึ่งจะเห็นได้ชัดจากกฎหมายหลายฉบับที่บัญญัติขึ้นมาใช้กับโสเภณีในอดีต ตลอดจนผลงานการวิจัยที่ศึกษาปัญหาโสเภณีมักจะมุ่งเน้นไปยังกลุ่มหญิงเป็นหลัก เหตุผลอาจจะเป็นเพราะว่าจำนวนโสเภณีในเพศหญิงมีมากกว่าเพศชายและปัจจัยที่นำผู้หญิงเข้าสู่ธุรกิจเพศพาณิชย์อาจมีความซับซ้อนมากกว่าดังนั้นผลการศึกษาที่ออกมาจึงเป็นภาพรวมของโสเภณีหญิง จนบ่อยครั้งเมื่อมีการพูดถึงโสเภณีหลายคนอาจจะนึกถึงหญิงโสเภณีก่อนเสมอ แต่ในปัจจุบันสังคมได้มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างมากทำให้ “โสเภณี” กินความหมายกว้างขึ้นกว่าเดิมมากกว่าที่จะจำกัด หรือผูกขาดอยู่แต่เฉพาะในเพศหญิงเท่านั้น

พ.ร.บ. ปราบการค้าประเวณี พ.ศ. 2503 ได้ให้ความหมายของ “การค้าประเวณี” ว่า หมายถึง “การขอมรับการกระทำชำเราหรือการขอมรับการกระทำอื่นใด เพื่อสำเร็จความใคร่ทางกามรมณ์ของผู้อื่นอันเป็นการต่ำต้อนเพื่อสินจ้างทั้งนี้ไม่ว่าผู้ขอมรับการกระทำหรือผู้กระทำจะเป็นเพศเดียวกัน หรือคนละเพศ” (มหาวิทยาลัยมหิดล, สถาบันวิจัยประชากรและสังคม, 2537: 149)

สถาบันวิจัยประชากร และสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล (2537: 59-60) กล่าวว่า ผู้ชายจึงเป็นโสเภณีหน้าใหม่แห่งยุคซึ่งโดยธรรมชาติแล้วผู้ชายจะไปเที่ยวผู้หญิงซึ่งในอดีตที่ผ่านมาเมื่อพูดถึงโสเภณีก็จะหมายถึง ผู้หญิงที่ขายบริการทางเพศเท่านั้น แต่ในวันนี้ผู้ชายบางคนไม่นิยมผู้หญิงแต่กลับเส่นหาในเพศเดียวกัน ภาพรวมของการขายบริการที่เคยเป็นมาจึงเปลี่ยนโฉมใหม่ในยุคที่บุคคลสามารถแสดงออกถึงความเป็นตัวของตัวเองได้มากขึ้น ผู้ชายซึ่งเคยดำรงฐานะของการเป็นผู้ซื้อบริการจึงเปลี่ยนมาเป็นผู้ขายบริการให้ผู้ชายบางกลุ่มที่พฤติกรรมทางเพศเบี่ยงเบนไปจากคนส่วนใหญ่ คือผู้ชายที่ใจเป็นหญิง หรือผู้ชายที่ชอบผู้ชายด้วยกัน รวมไปถึงผู้หญิงบางกลุ่มที่ขี้เหงา มีเงินและชอบสนุกในเรื่องนี้ โสเภณีชายจึงถือกำเนิดมาจาก

ความคิดปกติทางจิตของคนกลุ่มหนึ่งในสังคม ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีเงินมากพอที่จะทำให้เกิดสินค้า
 ขึ้นใหม่มาให้ตนเองได้เลือกเสพ

โดยชายหนุ่มที่จะก้าวเข้าสู่วงการนี้ ต้องมีรูปร่างหน้าตา ผิวพรรณดี และส่วนใหญ่มี
 การศึกษาสูงกว่า หญิงขายบริการ ที่สำคัญคือต้องอยู่ในวัยหนุ่มและแข็งแรง ส่วนหนึ่งที่ทำให้
 พวกเขาเลือกมาทำงานนี้ซึ่งขัดต่อศักดิ์ศรีชาชาติที่สังคมไทยมอบให้มา ก็เนื่องมาจากมีค
 เงินค่าตอบแทนที่ยั่วยวนใจสูง รวมทั้งเป็นงานที่สบาย และอิสระไม่ผูกมัด และถูกควบคุม
 เหมือนหญิงบริการในสำนัก ชายหนุ่มที่ทำงานนี้จึงต้องสวมบทบาทผู้ชาย ถ้าลูกค้ามาในบท
 บทของผู้หญิง หรือบางครั้งก็ต้องเล่นบทบาทผู้หญิง ถ้าลูกค้าสวมบทบาทผู้ชาย โดยไม่
 สามารถเป็นตัวของตัวเองได้ สำหรับบางคน การปลดปล่อย ความกดดันประการหนึ่งก็คือ ไป
 เทียวโสเภณีผู้หญิงอีกต่อหนึ่ง

ลักษณะแหล่งขายบริการของโสเภณีชายที่เปิดเผยชัดเจนส่วนใหญ่จะอยู่ในรูปของ
 บาร์เกย์ และคลับเฉพาะหญิง หรือเฉพาะชายที่จะบริการเฉพาะบุคคลที่เป็นสมาชิกเท่านั้น
 ทางคลับจะมี รายชื่อ รูป รายละเอียด ของชายหนุ่มที่ผ่านการคัดเลือกไว้ให้สมาชิกเลือกใช้
 บริการตามความพอใจ รวมทั้งการจัดสถานที่และบริการต่าง ๆ ในคลับให้เป็นไปในลักษณะ
 หูหრა ชายขายบริการจะอยู่ในรูปของพนักงานคลับคอยต้อนรับดูแล เอาอกเอาใจแขก ทั้งรับ
 ประทานอาหาร เป็นเพื่อนนั่งคุย เพื่อนเดินรำ ถ้าแขกพอใจก็อาจเป็นเพื่อนเที่ยว และเพื่อน
 นอนด้วย

ส่วนบาร์เกย์นั้นไม่หูหრაเท่าคลับ เพราะเปิดให้คนทั่วไปเข้าไปได้บาร์เกย์จะมีเพียง
 เครื่องดื่ม กับแกล้ม และดนตรีบริการแขกผู้ชายสำคัญจึงอยู่ที่ตัวชายขายบริการ ซึ่งจะติด
 เบอร์ประจำตัว และผลัดเปลี่ยนกันขึ้นไปโชว์ตัวบนเวที โดยการเดินหรือแสดงท่าทาง
 ประกอบเพลงในเสื้อผ้าที่เน้นหรือสามารถเห็นเรือนร่างความหล่อเหลาได้ แยกที่เข้าไปถ้าพอ
 ใจคนไหนก็สามารถจองตัวได้ บาร์เกย์บางแห่งอาจมีห้องนวดสำหรับแขกได้ผ่อนคลายก่อนมี

กิจกรรมทางเพศ ชายขายบริการในบาร์เหล่านี้จึงต้องผ่านการฝึกหัดการนวดและการเอาอกเอาใจแขกก่อนบาร์เกย์ส่วนใหญ่จะตั้งอยู่ในจังหวัดภูเก็ต ปัจจุบันมีอยู่ทั้งหมด ประมาณ 61 แห่ง และมีชายขายบริการอยู่ประมาณ 1,200 คน

สำหรับคลับเฉพาะสมาชิกนั้นยังไม่มี การสำรวจที่แน่นอนทั้งจำนวนสถานที่และจำนวนผู้ขายบริการ ผู้ชายที่มาทำอาชีพนี้หลายคนต้องการเก็บเงินให้ได้สักก้อนหนึ่ง เพื่อไปลงทุนทำกิจการของตัวเอง และพวกเขาที่มีความฝันไม่ต่างจากหญิงขายบริการเพียงแต่ใครจะไปได้ถึงฝันก่อนเท่านั้น

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษากลุ่ม “ชายขายบริการ” ที่ขายบริการให้กับ “เพศเดียวกัน” ซึ่งเป็นกลุ่มรักร่วมเพศ เนื่องจากเห็นว่าการศึกษาในแง่มุมดังกล่าวยังมีการศึกษาอยู่ค่อนข้างน้อย โดยส่วนใหญ่จะมุ่งเป้าไปยังหญิงโสเภณี หรือโสเภณีเด็ก เป็นส่วนใหญ่ทำให้ความเข้าใจในอาชีพชายโสเภณี หรือชายขายบริการมีอยู่ในวงจำกัด ในขณะที่สถานบริการทางเพศที่เปิดขึ้นมารองรับจำนวนชายขายบริการกลับมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นในรูปแบบต่าง ๆ นอกจากนี้แล้วงานวิจัยที่มีอยู่จะเป็นการศึกษาโดยเน้นแค่ลักษณะใดลักษณะหนึ่งเท่านั้น คือ เจริญสังคมวิทยา หรือเชิงมานุษยวิทยา ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาทั้ง 2 ลักษณะผสมกัน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่แท้จริง และชัดเจนมากขึ้น โดยมุ่งศึกษาถึง “กระบวนการกลายเป็นชายขายบริการ” ศึกษาเฉพาะกรณีชายขายบริการในบาร์และค็อกเทลเลาจน์ สำหรับกลุ่มรักร่วมเพศชาย ในเขตกรุงเทพมหานคร”

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาว่าปัจจัย (X) ดังต่อไปนี้ มีความสัมพันธ์กับการเข้าสู่อาชีพ บริการทางเพศ (Y) ของชายขายบริการ มากน้อยเพียงใด และอยู่ในระดับใด

- 1.1 อายุ
- 1.2 รายได้
- 1.3 การศึกษา
- 1.4 เพื่อน
- 1.5 ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว
- 1.6 สถานภาพสมรส
- 1.7 ภูมิลำเนา

2. เพื่อศึกษาว่า ในกระบวนการกลายเป็นชายขายบริการนั้น บุคคลต้องผ่านขั้นตอนอย่างไรบ้าง และในแต่ละขั้นตอนมีภาวะเงื่อนไขใดบ้างที่มีอิทธิพลผลักดันให้บุคคลเข้าสู่อาชีพบริการทางเพศ

3. เพื่อศึกษาถึงภาวะการปรับตัว แบบแผนพฤติกรรม และทัศนคติของชายขายบริการที่มีต่อตนเอง และอาชีพ ภายหลังจากการเข้าสู่อาชีพบริการทางเพศ

ขอบเขตของการวิจัย

ในการศึกษา “กระบวนการกลายเป็นชายขายบริการ” ครั้งนี้เป็นการศึกษาแบบกรณีศึกษา (case study) โดยผู้วิจัยเลือกศึกษาเฉพาะกรณี “ชายขายบริการในบาร์และค็อกเทลเลาจน์สำหรับกลุ่มรักร่วมเพศชายในเขตกรุงเทพมหานคร” ซึ่งเป็นกรณีหนึ่งที่ยังมีผู้ศึกษาอยู่ค่อนข้างน้อย เพราะนอกจากต้องอาศัยความรู้ทั้งทางด้านแนวคิด ทฤษฎี หลักการวิจัยทางสังคมวิทยา และมานุษยวิทยา แล้วต้องใช้เวลาและความสามารถและเวลาค่อนข้างมาก ซึ่งทางผู้วิจัยได้จำกัดขอบเขตในการวิจัยไว้ดังนี้

ก. **ขอบเขตเชิงเนื้อหา**

ขอบเขตเชิงเนื้อหาของกรวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

1. การวิจัยที่มีเป้าหมายเพื่อทราบถึงความสัมพันธ์ของปัจจัยต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการเข้าสู่อาชีพบริการทางเพศของชายขายบริการ
2. การวิจัยที่มีเป้าหมายเพื่อทราบถึงขั้นตอนและภาวะเงื่อนไขต่าง ๆ ในกระบวนการกลายเป็นชายขายบริการ
3. การวิจัยที่มีเป้าหมายเพื่อทราบถึง ภาวะการปรับตัว แบบแผนพฤติกรรม รวมทั้งทัศนคติของชายขายบริการที่มีต่อตนเองและอาชีพ

ข. **ขอบเขตเชิงพื้นที่**

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกศึกษาชายขายบริการที่กำลังประกอบอาชีพขายบริการทางเพศให้กับกลุ่มรักร่วมเพศชาย ที่ทำงานด้วยความสมัครใจ โดยสังกัดอยู่ในบาร์และค็อกเทลเลาจน์ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยจะเน้นพื้นที่ 3 เขต ดังต่อไปนี้ เป็นหลัก

- (1) เขตบางรัก (ย่านสีลม)
- (2) เขตพญาไท (ย่านสะพานควาย)
- (3) เขตคลองเตย (ย่านสุขุมวิท)

เนื่องจากผู้วิจัยพิจารณาแล้วเห็นว่าทั้งจำนวนสถานบริการ (บาร์และค็อกเทลเลาจน์) และจำนวนกลุ่มประชากร (ชายขายบริการ) ในเขตพื้นที่ดังกล่าวมีความเด่นชัด และมีปริมาณมากพอที่จะทำการศึกษา กอปรกับเห็นว่ามิช่องทางที่จะเข้าถึงข้อมูลได้ไม่ยากนักโดยผู้วิจัยจะแบ่งวิธีการศึกษาออกเป็น 2 ลักษณะ ผสมกัน คือ

1. ศึกษาเชิงสังคมวิทยา (โดยใช้แบบสอบถาม)
2. ศึกษาเชิงมานุษยวิทยา (โดยใช้การวิจัยสนามทางมานุษยวิทยา)

ก. ขอบเขตเชิงเวลา

การวิจัยครั้งนี้จะใช้ระยะเวลาในการศึกษา 1 ปี เริ่มตั้งแต่ธันวาคม 2540 ถึง
ธันวาคม 2541

ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้ทราบว่าปัจจัย (X) ดังต่อไปนี้ คือ อายุ, รายได้, การศึกษา, เพื่อน, ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว, สถานภาพสมรส และภูมิฐานะ มีความสัมพันธ์กับการเข้าสู่อาชีพ บริการทางเพศ (Y) ของชายขายบริการมากน้อยเพียงใด และอยู่ในระดับใด
2. ทำให้ทราบว่า ในกระบวนการกลายเป็นชายขายบริการนั้น บุคคลต้องผ่านขั้นตอนอย่างไรบ้าง และในแต่ละขั้นตอนมีภาวะเงื่อนไขใดบ้างที่มีอิทธิพลผลักดันให้บุคคลเข้าสู่อาชีพบริการทางเพศ
3. ทำให้ทราบถึงภาวะการปรับตัว แบบแผนพฤติกรรม และทัศนคติของชายขายบริการที่มีต่อตนเอง และอาชีพ ภายหลังจากการเข้าสู่อาชีพบริการทางเพศ
4. ทำให้ได้แง่มุมใหม่ ๆ ในการพิจารณาบริบททางการศึกษาวิจัยปัญหาสังคม

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย